

NOTA DE FUNDAMENTARE la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții și Instrucțiunii cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere)
1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului actului normativ este Banca Națională a Moldovei (BNM)
2. Condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții și Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere) este elaborat în temeiul art.60 alin. (4), art.73 alin. (1) și art.84 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările și completările ulterioare. 2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea implementării cerințelor privind aplicarea abordării IRB, inclusiv detalierea proceselor prin care băncile vor gestiona riscul de credit al contrapărții în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, precum și reflectarea acestora în rapoartele COREP. Aceasta presupune stabilirea unor metode precise de calcul pentru delta riscurilor, identificarea tranzacțiilor și determinarea pozițiilor lungi sau scurte, precum și definirea regulilor pentru calcularea perioadelor de risc de marjă (MPOR), esențiale pentru cerințele de fonduri proprii, pentru alinierea completă la standardele UE. Aceste măsuri vor sprijini dezvoltarea mecanismelor eficiente de gestionare a riscurilor de credit al contrapărții și vor contribui la ridicarea nivelului de sensibilizare a riscurilor în funcție de modelul de afaceri și apetitul la risc al băncii.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi Prin proiectul hotărârii se modifică Regulamentul nr.220/2025 cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci și Instrucțiunea nr. 117/2018 cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere, acest fapt fiind condiționat de necesitatea gestionării și raportării riscului de credit al contrapărții în cadrul abordării IRB conform prevederilor <i>Regulamentului (UE) nr.575/2013 și ale Regulamentului (UE) 2024/3117</i>. De asemenea, modificările vin cu reglementări care specifică metoda de identificare a tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate cu unul sau mai mulți determinanți de risc semnificativi, formula pentru a calcula delta reglementat al opțiunilor call și put încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii și metoda pentru a stabili dacă o tranzacție este o poziție lungă sau scurtă pe determinantul de risc principal, inclusiv includerea standardelor tehnice de reglementare pentru precizarea perioadelor de risc de marjă conform <i>Regulamentelor Delegate (UE) nr.2021/931 și 2015/585</i>. În particular, proiectul hotărârii stabilește: - permisiunea de utilizare a abordării IRB prin obținerea aprobării BNM, pentru a asigura că metoda aplicată este adecvată pentru evaluarea corectă a riscurilor;

- evaluarea corectă a expunerilor la risc, luând în considerare valoarea expunerii și a posibilității de mărire a acesteia în funcție de volatilitatea pieței sau a altor factori economici;
- implementarea politicilor și procedurilor adecvate pentru gestionarea riscurilor de credit al contrapărții prin utilizarea unor tehnici eficiente de mitigare a riscurilor;
- verificarea periodică a eficienței abordării IRB prin simulări de criză și teste de stres;
- identificarea și corectarea corelațiilor negative care pot amplifica pierderile;
- stabilirea tranzacțiilor cu determinanți de risc semnificativi;
- introducerea formulei pentru calculul delta reglementat al opțiunilor call și put, care sunt încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii;
- descrierea metodei de determinare a poziției lungi sau scurte pe determinantul principal de risc sau pe cel mai semnificativ determinant de risc, în cadrul abordării standardizate pentru riscul de credit al contrapărții;
- detalierea modului în care băncile trebuie să gestioneze marja de risc în cadrul tranzacțiilor financiare, astfel încât să existe o mai bună protecție împotriva riscurilor de piață pentru a acoperi fluctuațiile pieței, în special în tranzacțiile cu derivate;
- includerea unui set de rapoarte aferente abordării IRB.

Aprobarea proiectului hotărârii va contribui la o gestionare și raportare mai clară a riscului de credit al contrapărții și la stabilitatea financiară prin evaluarea corectă a riscurilor și fixarea unor norme clare pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate. Aceste măsuri au menirea de a reduce riscurile sistemice, asigurând transparența sistemului bancar față de fluctuațiile pieței și de a contribui la reziliența tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul hotărârii a fost elaborat în vederea asigurării corelării cu legislația UE și în concordanță cu actele normative în vigoare. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative nu se justifică.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu are impact asupra bugetului de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea reglementărilor bazate pe abordarea IRB oferă băncilor diferite mecanisme de a modela într-un mod substanțial conduita băncilor din perspectiva gestionării și raportării riscului de credit. Modificările propuse vor conduce la revizuirea strategiei și determinarea modului în care băncile își vor desfășura activitatea de gestionare a riscurilor, îmbunătățind încrederea și eficiența acestora.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul hotărârii este elaborat în contextul executării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (ANEXA XXVIII-A NORME APLICABILE SERVICIILOR FINANCIARE), precum și în conformitate cu prevederile

Hotărârii Guvernului nr. 306/ m2025 cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (Capitolul 9 – Servicii financiare). Proiectul transpune art.283 - 294 din *Regulamentul nr. 575/2013* al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, CELEX: 32013R0575, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2025/1215 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2025; *Regulamentul Delegat (UE) 2021/931* al Comisiei din 1 martie 2021 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică metoda de identificare a tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate cu unul sau mai mulți determinanți de risc semnificativi în sensul articolului 277 alineatul (5), formula pentru a calcula delta reglementat al opțiunilor call și put încadrate în categoria de risc de rată a dobânzii și metoda pentru a stabili dacă o tranzacție este o poziție lungă sau scurtă pe determinantul de risc principal sau pe cel mai semnificativ determinant de risc într-o anumită categorie de risc în sensul articolului 279a alineatul (3) literele (a) și (b) în cadrul abordării standardizate pentru riscul de credit al contrapărții, CELEX 02021R0931, astfel cum a fost modificat prin *Regulamentul delegat (UE) 2025/855* al comisiei din 28 ianuarie 2025; Regulamentul delegat (UE) 2015/585 al Comisiei din 18 decembrie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea perioadelor de risc de marjă, CELEX 02014R0183, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul delegat (UE) 2022/954 al comisiei din 12 mai 2022; anexa I din *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/3117* al Comisiei din 29 noiembrie 2024 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 2021/451, CELEX: 32024R3117.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul hotărârii va stabili cadrul normativ necesar implementării abordării IRB pentru evaluarea și raportarea riscului de credit al contrapărții, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013, Regulamentele Delegate (UE) 2021/931 și 2025/855, precum și cu *Regulamentul (UE) 2024/3117* privind tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, riscurile de marjă și determinarea pozițiilor de risc. Scopul proiectului este de a asigura o gestionare adecvată a riscului de credit al contrapărții și de a spori transparența în procesul de evaluare și monitorizare a acestuia, contribuind astfel la stabilitatea și integritatea pieței financiare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor Băncii Naționale a Moldovei (aprobat prin HCA al BNM nr.230/2010), proiectul hotărârii va fi supus consultării publice, fiind plasat pe pagina web a BNM (www.bnm.md), în compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art.37 alin.(5) din Legea nr.100/2017, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Totodată, luând în considerare prevederile art.11 alin.(3³) din Legea nr.548/1995, a fost solicitată o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției. Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017, proiectul HCE a fost supus expertizei anticorupție în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în urma căreia factori și riscuri de corupție nu au fost identificate.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul este corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune, iar modificările și completările propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative amendate.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Hotărârea CE va intra în vigoare la 1 ianuarie 2027, termen în care băncile vor trebui să își ajusteze cadrul intern de reglementare, astfel încât să se conformeze prevederilor Regulamentului nr. 220/2025 cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci și să reușească să raporteze riscul de credit al contrapărții, ținând cont de prevederile Instrucțiunii nr.117/2018 modificate în conformitate cu proiectul HCE al BNM.